

รายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

๑. บทนำ

การบริหารงานภาครัฐจำเป็นต้องดำเนินงานอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้ และสอดคล้องกับกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หน่วยงานสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดโอกาสเกิดการทุจริต และเสริมสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity & Transparency Assessment : ITA) ถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายภาครัฐให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อวิเคราะห์เหตุความเสี่ยงและระดับความเสี่ยงการทุจริตภายในองค์การบริหารส่วนตำบล
๒. เพื่อกำหนดมาตรการและการดำเนินการในการจัดการความเสี่ยงภายในองค์การบริหารส่วนตำบล
๓. เพื่อกำหนดกิจกรรมหรือการดำเนินการที่สอดคล้องกับมาตรการหรือการดำเนินการเพื่อบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบล
๔. เพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้รับบริการจากองค์การบริหารส่วนตำบล

๓. นิยามความหมายของความเสี่ยง (Corruption Risk)

ความเสี่ยงการทุจริต การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ หรืออาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานในอนาคต (อ้างอิงจาก :คู่มือแนวทางประเมินความเสี่ยง (CORRUPTION RISK ASSESSMENTS) การขับเคลื่อนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เกณฑ์การประเมินเชิงคุณภาพ "มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต" (CORRUPTION RISKASSESSMENTS) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ สำนักงาน ป.ป.ท.)

๔. ประเภทของความเสี่ยง

ในการวิเคราะห์เหตุความเสี่ยงและระดับความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบล ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ องค์การบริหารส่วนตำบล ได้นำผลการประเมิน ITA ของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ และนำประเภทความเสี่ยงการทุจริต จากคู่มือแนวทางประเมินความเสี่ยง FRAS : FRAUD RISK-ASSESSMENTS" มาใช้เป็นกรอบการมากรอบการวิเคราะห์เหตุความเสี่ยงและระดับความเสี่ยง ๔ ด้าน ดังนี้

๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการพ.ศ.๒๕๕๘)
๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ
๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการจัดซื้อจัดจ้าง
๔. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการบริหารงานบุคคล

๕. กระบวนการประเมินและจัดการความเสี่ยง

เพื่อให้การบริหารความเสี่ยงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยงานได้กำหนดกระบวนการประเมินความเสี่ยงออกเป็น ๔ ขั้นตอนหลักได้แก่

๑. การแก้ไขปัญหา Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดซ้ำอีก
๒. การเฝ้าระวัง Detective : เฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบต้องสอดส่องตั้งแต่แรก ตั้งข้อบ่งชี้บ่งชี้เรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้น หรือให้ข้อมูลเบาะแสนั้นแก่ผู้บริหาร
๓. การป้องกัน Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดในส่วนพฤติกรรมที่เคยรับรู้การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันป้องปรามล่วงหน้าในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)
๔. การคาดการณ์ล่วงหน้า (Forecasting) วิเคราะห์แนวโน้มและปัจจัยเสี่ยงในอนาคตเพื่อเตรียมมาตรการป้องกัน

๖. การใช้ผลการประเมิน ITA เพื่อพัฒนาองค์กร

ผลการประเมิน ITA จะถูกนำไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานของหน่วยงานให้เป็นไปตามหลักคุณธรรมและความโปร่งใส โดยมุ่งเน้นไปที่

- การเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและตรวจสอบได้
- การพัฒนาแพลตฟอร์มอิเล็กทรอนิกส์เพื่ออำนวยความสะดวกในการให้บริการ
- การเสริมสร้างจิตสำนึกของบุคลากรให้ตระหนักถึงความสำคัญของคุณธรรมและจริยธรรม

๗. บทสรุป

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตเป็นมาตรการสำคัญในการสร้างความโปร่งใสและป้องกันการทุจริตในองค์กรหน่วยงานภาครัฐจำเป็นต้องใช้ผลการประเมินเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนและเสริมสร้างความเชื่อมั่นในระบบราชการไทยต่อไป

รายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน
ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ องค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร ได้พิจารณาคัดเลือกประเด็นในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับสินบน จากผลการประเมิน ITA พ.ศ. ๒๕๖๘ เพื่อสร้างมาตรการและการดำเนินการในการบริหารความเสี่ยง เพื่อกัน ยับยั้ง และลดโอกาสในการเกิดการทุจริต โดยพิจารณาจาก ๑) โอกาสที่จะเกิดการทุจริต (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ ๒) ความเสี่ยงและผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น

๑. ตารางการพิจารณากำหนดระดับคะแนนของโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood)

ตาราง ๑.๑ โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ในเชิงปริมาณ (ร้อยละ)

คะแนน	ระดับโอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๑	น้อยมาก	ไม่มีโอกาสที่จะเกิดขึ้น หรือมีโอกาสเกิดขึ้นน้อยกว่าร้อยละ ๒๐
๒	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้นร้อยละ ๒๑-๔๐
๓	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นร้อยละ ๔๑-๖๐
๔	สูง	มีโอกาสเกิดขึ้นร้อยละ ๖๑-๘๐
๕	สูงมาก	มีโอกาสขึ้นมากกว่าร้อยละ ๘๐

ตาราง ๑.๒ โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ในเชิงปริมาณ (ครั้ง)

คะแนน	ระดับโอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๑	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดขึ้น ๕ ปี ต่อครั้ง
๒	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้น ๒-๓ ปีต่อครั้ง
๓	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้น ๑ ปี ต่อครั้ง
๔	สูง	มีโอกาสเกิดขึ้น ๑-๖ เดือน ต่อครั้ง
๕	สูงมาก	มีโอกาสที่จะเกิดขึ้น ๑ เดือน ต่อครั้งหรือมากกว่า

ตาราง ๑.๓ โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ในเชิงคุณภาพ

คะแนน	ระดับโอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๑	น้อยมาก	มีโอกาสที่จะเกิดขึ้นเพียงเล็กน้อย
๒	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้น แต่นาน ๆ ครั้ง
๓	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง
๔	สูง	มีโอกาสเกิดขึ้นค่อนข้างสูง หรือบ่อย ๆ
๕	สูงมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นทุกครั้งหรือเกือบทุกครั้ง

๒. ตารางการพิจารณากำหนดระดับคะแนนของความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

ตาราง ๒.๑ ความรุนแรงของผลกระทบความเสี่ยงในเชิงปริมาณ (ร้อยละ)

คะแนน	ระดับโอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๑	น้อยมาก	มีผลกระทบในการปฏิบัติงานหรือวัตถุประสงค์น้อยกว่าร้อยละ ๒๐
๒	น้อย	มีผลกระทบในการปฏิบัติงานหรือวัตถุประสงค์ร้อยละ ๒๑-๔๐
๓	ปานกลาง	มีผลกระทบในการปฏิบัติงานหรือวัตถุประสงค์ร้อยละ ๔๑-๖๐
๔	สูง	มีผลกระทบในการปฏิบัติงานหรือวัตถุประสงค์ค่อนข้างรุนแรงร้อยละ ๖๑-๘๐
๕	สูงมาก	มีผลกระทบในการปฏิบัติงานหรือวัตถุประสงค์เป็นอย่างยิ่ง มากกว่าร้อยละ ๘๐

ตาราง ๒.๒ ความรุนแรงของผลกระทบของความเสี่ยงในเชิงปริมาณ (มูลค่าความเสียหาย)

คะแนน	ระดับโอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๑	น้อยมาก	ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท
๒	น้อย	> ๑๐,๐๐๐ - ๕๐,๐๐๐ บาท
๓	ปานกลาง	> ๕๐,๐๐๐ - ๕๐๐,๐๐๐ บาท
๔	สูง	> ๕๐๐,๐๐๐ - ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
๕	สูงมาก	> ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท

ตาราง ๑.๓ ความรุนแรงของผลกระทบความเสี่ยงในเชิงคุณภาพ (การสูญเสียและบาดเจ็บ)

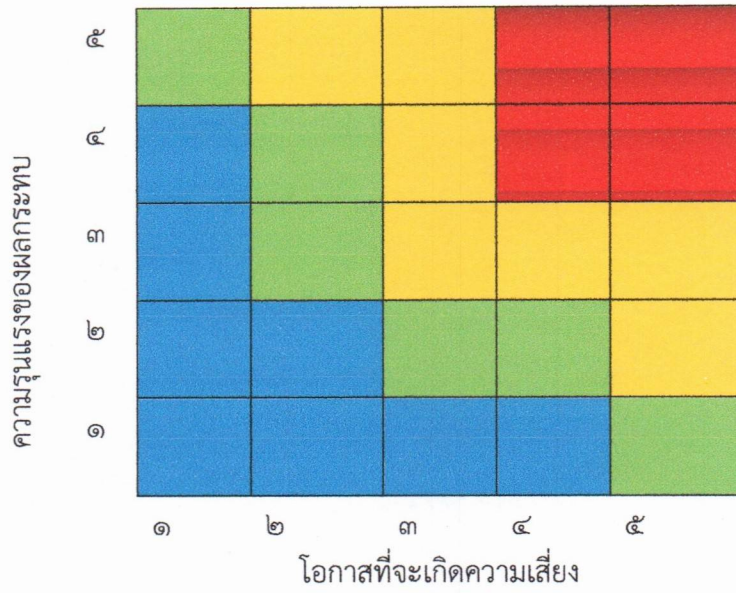
คะแนน	ระดับโอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๑	น้อยมาก	มีการสูญเสียทรัพย์สินเล็กน้อย ไม่มีการบาดเจ็บรุนแรง
๒	น้อย	การสูญเสียทรัพย์สินพอสมควร มีการบาดเจ็บรุนแรง
๓	ปานกลาง	มีการสูญเสียทรัพย์สินมาก มีการบาดเจ็บสาหัสถึงขั้นหยุดงาน
๔	สูง	มีการสูญเสียทรัพย์สินมาก มีการบาดเจ็บสาหัสถึงขั้นพักงาน
๕	สูงมาก	มีการสูญเสียทรัพย์สินอย่างมหันต์ มีการบาดเจ็บถึงชีวิต

ระดับความเสี่ยง (Degree of Risk) หมายถึง สถานะของความเสี่ยงที่ได้จากการประเมิน โอกาส และผลกระทบของแต่ละปัจจัยเสี่ยง แบ่งออกเป็น ๓ ระดับ คือ

- (แดง) สูง (คะแนนไม่น้อยกว่า ๑๖-๒๕)
- (เหลือง) สูง (คะแนน ๙ -๑๕)

- (เขียว) ปานกลาง (คะแนน ๕-๘)
- (ฟ้า) ต่ำ (คะแนน ๑-๔)

แผนภูมิระดับความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน
ขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๙

ประเด็น	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับของความเสี่ยง (โอกาส X ผลกระทบ)	มาตรการ/แนวทางจัดการความเสี่ยง
๑. การอนุมัติ การอนุญาตตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘	๑. เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่พิจารณาอนุมัติ อนุญาต อาจเรียกรับหรือยอมรับสินบนจากผู้ยื่นคำขอ เพื่อให้อนุมัติ อนุญาต โดยไม่ครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ หรืออนุมัติอย่างเร่งด่วนเป็นกรณีพิเศษ	๓ X ๒ (ปานกลาง)	๑. ประกาศใช้และเผยแพร่ นโยบาย No Gift PlilCy อย่างชัดเจนจัดทำคู่มือภารกิจและเผยแพร่สู่สาธารณะ ๒. กำหนดขั้นตอนการอนุมัติ ชัดเจน มีหลักฐานการตรวจสอบทุกชั้น ๓. แต่งตั้งคณะกรรมการร่วม ตรวจสอบคำขอที่มีความเสี่ยงสูง ๔. เปิดช่องทางร้องเรียนเมื่อพบพฤติกรรมต้องสงสัย
๒. การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ	๑. เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจหน้าที่โดยเรียกรับสินบนจากผู้บริการหรือประชาชน เพื่ออำนวยความสะดวก เร่งรัดการดำเนินการ หรือเว้นการตรวจสอบข้อเท็จจริงบางประการ	๓ X ๒ (ปานกลาง)	๑. ให้ผู้รับบริการรับทราบสิทธิ และขั้นตอนการให้บริการผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ ๒. จัดฝึกอบรมจริยธรรมให้เจ้าหน้าที่ประจำปี ๓. กำหนดระยะเวลาและเงื่อนไขการให้บริการอย่างชัดเจน ๔. เปิดระบบประเมินความพึงพอใจผู้รับบริการ ๕. ติดตามพฤติกรรมเจ้าหน้าที่เชิงรุก เช่นการหมุนเวียนงาน

<p>๓. การจัดซื้อจัดจ้าง</p>	<p>๑.เจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่จัดซื้อจัดจ้าง อาจเรียกรับหรือรับสินบนจากผู้เสนอราคา เพื่อแลกกับการช่วยให้ได้รับงาน เช่น การล๊อกสเปคให้ข้อมูลภายในหรือคะแนนสูงกว่าความเป็นจริง</p>	<p>๔ X ๓ (ปานกลาง)</p>	<p>๑.กำหนดให้มีคณะกรรมการหลายฝ่ายและแยกหน้าที่ชัดเจน (TOR ประเมิน ตรวจรับ) ๒. บันทึกภาพ/เสียงการประชุมจัดการซื้อเพื่อความโปร่งใส ๓.เผยแพร่ข้อมูลจัดซื้อจัดจ้างในระบบ e-GP ครบถ้วน ๔. ตรวจสอบโดยหน่วยงานอิสระ หรือคณะกรรมการจริยธรรมภายใน ๕. จัดทำ Checklist การประเมินที่ชัดเจนและตรวจสอบได้</p>
<p>๔. การบริหารงานด้านบุคคล</p>	<p>๑. เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่พิจารณาแต่งตั้ง เลื่อนระดับ หรือ โอนย้าย อาจเรียกรับสินบนจากข้าราชการหรือบุคลากร เพื่อแลกกับการพิจารณาในตำแหน่งที่ดีขึ้น โดยไม่เป็นไปตามหลักคุณธรรม</p>	<p>๓ X ๒ (ปานกลาง)</p>	<p>๑. มีการตั้งคณะกรรมการประเมินผลงานอย่างโปร่งใส ๒. ห้ามเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนได้เสียเข้าร่วมกระบวนการพิจารณา ๓. เปิดให้บุคลากรร้องเรียนผ่านช่องทางที่เป็นความลับ ๔. รายงานผลการพิจารณาต่อผู้บริหารระดับสูงเพื่อตรวจสอบมีการแสดงเจตนา เวียนให้ทุกคนได้ยื่นพิเศษต้องเพิ่มงานเป็นเป็นพิเศษ</p>